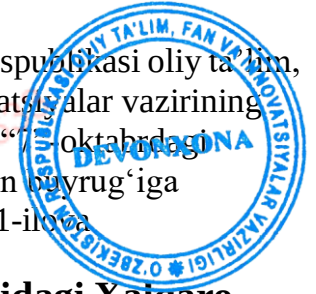

O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim,
fan va innovatsiyalar vazirining
2026-yil "7-oktabrdagi
414-son buyrug'iga
1-ilova

Biologiya fani bo'yicha Abu Rayhon Beruniy nomidagi Xalqaro olimpiadani tashkil etish va o'tkazish to'g'risida

N I Z O M

1-bob. Umumiy qoidalar

1. Ushbu Nizom biologiya fani bo'yicha Abu Rayhon Beruniy nomidagi Xalqaro olimpiadani (keyingi o'rinlarda — Olimpiada) tashkil etish, o'tkazish, ishtirokchilar natijalarini baholash hamda g'oliblarni aniqlash tartibini belgilaydi.
2. Olimpiada iqtidorli talabalarning intellektual va ilmiy salohiyatini ro'yobga chiqarish, ularni biologiya faniga jalb etish, nazariy bilimlari va amaliy ko'nikmalarini rivojlantirish, ilmiy-tadqiqot faoliyatiga yo'naltirish, shuningdek, Abu Rayhon Beruniyning tabiiy fanlarga oid boy ilmiy merosini ommalashtirish maqsadida tashkil etiladi.
3. Olimpiadaning o'tkazilish muddati, nazariy va amaliy turlari o'tkaziladigan mezbon oliy ta'lim tashkiloti O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining (keyingi o'rinlarda — Vazirlik) tegishli buyrug'i bilan belgilanadi.
4. Olimpiada ilmiy-uslubiy yondashuv, adolatlilik, ochiqlik, xolislik va barcha ishtirokchilar uchun teng imkoniyat yaratish tamoyillari asosida o'tkaziladi.
5. Olimpiadaning ish tili — ingliz tili.
6. Olimpiadaga umumiy rahbarlik qilish, Ishchi organning taklifiga ko'ra Xalqaro hakamlar hay'ati va Apellyatsiya komissiyasi tarkibini tasdiqlash hamda Olimpiada g'oliblari ro'yxatini tasdiqlash Respublika tashkiliy qo'mitasi (keyingi o'rinlarda — Tashkiliy qo'mita) tomonidan amalga oshiriladi.
7. Olimpiada uchun nazariy va amaliy topshiriqlar hamda ularni baholash mezonlarini ishlab chiqish, nazorat materiallari bankini shakllantirish, ularning maxfiyligi va axborot xavfsizligini ta'minlash, shuningdek, Olimpiadani tashkil etish bilan bog'liq jarayonlarni muvofiqlashtirish Vazirlik huzuridagi Oliy ta'limni rivojlantirish va global hamkorlik markazi (keyingi o'rinlarda — Ishchi organ) tomonidan amalga oshiriladi.

2-bob. Olimpiada ishtirokchilari

8. Olimpiadaning xalqaro bosqichida O'zbekiston Respublikasi hamda xorijiy oliy ta'lim tashkilotlarining bakalavriat ta'lim yo'nalishlarida tahsil olayotgan talabalari ishtirok etadi.
9. Xorijiy oliy ta'lim tashkilotlariga Tashkiliy qo'mita tomonidan Olimpiadani o'tkazish muddati va ishtirok etish shartlari ko'rsatilgan rasmiy

taklifnomalar yuboriladi. Har bir xorijiy oliy ta'lim tashkiloti 4 nafargacha talaba hamda 1 nafar jamoa rahbaridan iborat bitta jamoa bilan ishtirok etishi mumkin.

3-bob. Milliy saralash bosqichi

10. O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tashkilotlari talabalari Olimpiadaning xalqaro bosqichida ishtirok etish huquqini milliy saralash bosqichi orqali qo'lga kiritadi.

11. Milliy saralash Ishchi organ tomonidan tashkil etiladi va ikki bosqichda — oliy ta'lim tashkilotining ichki saralash bosqichi hamda respublika saralash bosqichida o'tkaziladi.

12. Milliy saralashda har bir oliy ta'lim tashkiloti ikkitagacha jamoa bilan ishtirok etishi mumkin. Har bir jamoa 4 nafargacha talaba va 1 nafar jamoa rahbaridan iborat bo'ladi.

13. Milliy saralash bosqichi yozma topshiriqlar shaklida o'tkaziladi va natijalar jamoa a'zolari to'plagan ballarning umumiy yig'indisi asosida hisoblanadi.

14. Respublika saralash bosqichidan Olimpiadaning xalqaro bosqichiga o'tadigan O'zbekiston Respublikasi jamoalari soni Tashkiliy qo'mita tomonidan belgilanadi.

15. Milliy saralash uchun nazorat materiallari va baholash mezonlari Ishchi organ tomonidan ishlab chiqiladi hamda ularning maxfiyligi va axborot xavfsizligi ta'minlanadi.

16. Ishtirokchilar belgilangan muddatda elektron axborot tizimi orqali ro'yxatdan o'tkaziladi. Jamoani ro'yxatdan o'tkazish, taqdim etiladigan ma'lumotlarning to'g'riligi va jamoaning belgilangan muddatda yetib kelishini ta'minlash jamoa rahbari zimmasiga yuklanadi.

4-bob. Tashkiliy qo'mita, ishchi guruh, Xalqaro hakamlar hay'ati va Apellyatsiya komissiyasi

17. Olimpiadani yuqori saviyada tashkil etish va o'tkazish, Xalqaro hakamlar hay'ati hamda Apellyatsiya komissiyasi tarkibini tasdiqlash, nazorat materiallarining maxfiyligini ta'minlash va Olimpiada jarayonini muvofiqlashtirish Tashkiliy qo'mita zimmasiga yuklanadi.

18. Olimpiadaning dasturi va o'tkazish reglamenti Tashkiliy qo'mita tomonidan tasdiqlanadi.

19. Tashkiliy qo'mita Olimpiadani o'tkazish bo'yicha texnik ishchi guruh tuzadi. Texnik ishchi guruh tarkibiga auditoriya rahbarlari, nazoratchilar, laboratoriya texnik xodimlari va shifrlash uchun mas'ul shaxslar kiritiladi.

20. Auditoriya rahbarlari va nazoratchilar Olimpiada boshlanishidan oldin pedagog va mas'ul xodimlar orasidan qur'a tashlash yo'li bilan tayinlanadi. Ularning o'zlari faoliyat yuritayotgan oliy ta'lim tashkiloti ishtirokchilari joylashtirilgan auditoriyaga tayinlanishiga yo'l qo'yilmaydi.

Volontyor talabalar sinov xonalariga kiritilmaydi. Ular faqat sinov xonalaridan tashqarida, yo'laklar va umumiy hududlarda kuzatuvchi yoki gid sifatida jalb etilishi mumkin.

Auditoriya rahbarlari ishtirokchilarga sinov tartibini tushuntiradi, sinovning boshlanish va tugash vaqtini e'lon qiladi hamda bajarilgan ishlarni shifrlash uchun mas'ul shaxslarga topshiradi.

21. Olimpiadaning nazariy va amaliy turlarini baholash uchun mahalliy va xorijiy yuqori malakali olimlar, professor-o'qituvchilar va sohaviy mutaxassislardan iborat Xalqaro hakamlar hay'ati tuziladi.

22. Xalqaro hakamlar hay'ati nazorat materiallari va topshiriq mualliflari taklif etgan baholash mezonlarini ekspertizadan o'tkazadi, ishtirokchilar ishlarini tasdiqlangan mezonlar asosida xolis baholaydi, individual va jamoaviy natijalarni aniqlaydi hamda yakuniy bayonnomani Tashkiliy qo'mitaga taqdim etadi.

23. Xalqaro hakamlar hay'ati a'zolari ishlarni xolis baholash, baholash mezonlariga qat'iy rioya etish hamda nazorat materiallarining maxfiyligini ta'minlash uchun shaxsan javobgar hisoblanadi.

24. Ishtirokchilarning huquq va qonuniy manfaatlarini ta'minlash maqsadida Xalqaro hakamlar hay'ati tarkibiga kirmagan kamida besh nafar toq sonli mutaxassisdan iborat Apellyatsiya komissiyasi tuziladi.

25. Apellyatsiya komissiyasi dastlabki natijalar e'lon qilingan vaqtdan boshlab 24 soat ichida ishtirokchilar yoki jamoa rahbarlarining yozma yoxud elektron murojaatlarini qabul qiladi va ko'rib chiqadi. Apellyatsiyani ko'rib chiqishda ishtirokchining yozma ishi, laboratoriya qaydlari, baholash varaqalari, videokuzatuv yozuvlari va boshqa tegishli materiallar o'rganiladi.

5-bob. Olimpiadani o'tkazish tartibi va baholash reglamenti

26. Olimpiada nazariy va amaliy (laboratoriya) turlardan iborat bo'ladi hamda ingliz tilida o'tkaziladi.

27. Nazariy tur 4 soat davomida belgilangan auditoriyada, amaliy tur 4 soat davomida biologiya laboratoriyalarida zarur xavfsizlik qoidalariga rioya etilgan holda o'tkaziladi.

28. Nazariy tur natijalari bo'yicha eng yuqori ball to'plagan ishtirokchilarning 50 foizi amaliy turda ishtirok etish huquqini qo'lga kiritadi. Ishtirokchilar soni toq bo'lgan taqdirda, amaliy turga o'tadigan ishtirokchilar soni yuqoriga qarab yaxlitlanadi.

29. Sinov boshlanishida topshiriqlar solingan muhrlangan konteyner yoki himoyalangan elektron fayl ishtirokchilar va mas'ul shaxslar ishtirokida ochiladi hamda topshiriqlar tarqatiladi. Ishtirokchi xonani vaqtincha tark etish zarurati tug'ilganda ishini auditoriya rahbariga topshiradi.

30. Olimpiadaning har bir turi 100 ball miqdorida baholanadi. Amaliy turga o'tgan ishtirokchining yakuniy natijasi nazariy va amaliy turlarda to'plagan ballari yig'indisi sifatida hisoblanadi va eng yuqori umumiy natija 200 ballni tashkil etadi.

31. Har bir topshiriq tasdiqlangan baholash mezonlari asosida baholanadi. To'liq va to'g'ri javob, qisman to'g'ri javob, asoslangan ilmiy fikrlash, eksperiment natijalarining to'g'ri qayd etilishi va tahlil qilinishi tegishli ballar bilan baholanadi. Har bir turdagi topshiriqlar bo'yicha ballar 100 ballik shkalaga keltiriladi.

32. Topshiriqlar hujayra va molekulyar biologiya, biokimyo, genetika va evolyutsiya, mikrobiologiya, o'simliklar anatomiyasi va fiziologiyasi, hayvonlar

va odam anatomiyasi hamda fiziologiyasi, ekologiya, biosistematika, biotexnologiya va bioinformatika yo'nalishlarini qamrab olishi mumkin.

Topshiriqlar ishtirokchilarning nazariy bilimlari, amaliy ko'nikmalari, eksperimental ma'lumotlarni tahlil qilish va nostandart vaziyatlarda mustaqil qaror qabul qilish qobiliyatini baholashga qaratiladi.

33. Olimpiada jarayonida ishtirokchilarning o'zaro muloqot qilishi, boshqa ishtirokchiga yordam berishi yoki undan yordam olishi, mobil telefon va boshqa aloqa vositalari hamda ruxsat etilmagan manbalardan foydalanishi taqiqlanadi.

Ushbu talablarni buzgan ishtirokchi dalolatnoma asosida Olimpiadadan chetlashtiriladi. Qoidabuzarlik jamoa a'zolarining o'zaro kelishilgan harakati natijasida sodir etilgani aniqlanganda, Tashkiliy qo'mita qarori bilan jamoa diskvalifikatsiya qilinishi mumkin.

34. Olimpiada o'tkaziladigan auditoriyalar va laboratoriyalar videokuzatuv vositalari bilan jihozlanadi. Baholashda xolislikni ta'minlash maqsadida ishtirokchilarning ishlari maxsus shifr yoki QR-kod bilan kodlanadi. Xalqaro hakamlar hay'ati a'zolari ishlarni baholashda ishtirokchining shaxsi, davlati va oliy ta'lim tashkiloti haqidagi ma'lumotlarni bilmaydi.

6-bob. G'oliblarni aniqlash, taqdirlash va rag'batlantirish

35. Olimpiadaning individual yakuniy natijalari nazariy va amaliy turlarda to'plangan ballarning umumiy yig'indisi asosida, eng yuqori natijadan boshlab kamayib borish tartibida aniqlanadi.

36. Individual natijalar bilan bir qatorda, har bir jamoa a'zolari tomonidan to'plangan ballarning umumiy yig'indisi asosida jamoaviy natijalar ham aniqlanadi va e'lon qilinadi. Bunda amaliy turda ishtirok etmagan jamoa a'zosining amaliy tur bo'yicha bali nol (0) deb qabul qilinadi.

37. Amaliy turda ishtirok etgan hamda nazariy va amaliy turlar bo'yicha belgilangan eng yuqori umumiy ballning kamida 50 foizini va amaliy tur uchun belgilangan eng yuqori ballning kamida 30 foizini to'plagan ishtirokchilar orasidan sovrindorlar aniqlanadi.

Medallar oltin, kumush va bronza toifalari bo'yicha 1:2:3 nisbatga imkon qadar yaqin miqdorda taqsimlanadi hamda ularning umumiy soni nazariy turda ishtirok etgan va natijasi bekor qilinmagan ishtirokchilar umumiy sonining 50 foizidan oshmasligi kerak.

38. Tashkiliy qo'mita Xalqaro hakamlar hay'atining taklifiga ko'ra "eng yaxshi eksperimental natija", "eng original ilmiy yechim", "eng yaxshi nazariy natija", "eng yaxshi yosh tadqiqotchi" va boshqa maxsus nominatsiyalarni joriy etishi mumkin.

Maxsus nominatsiyalar g'oliblari diplom va esdalik sovg'alari bilan taqdirlanishi mumkin. Maxsus nominatsiya individual medal maqomiga tenglashtirilmaydi.

39. Xalqaro hakamlar hay'ati natijalarni bayonnoma bilan rasmiylashtiradi. Ishtirokchilarning umumiy ballari teng bo'lganda amaliy turda yuqori ball to'plagan ishtirokchiga ustunlik beriladi. Tenglik saqlanib qolganda murakkablik darajasi yuqori bo'lgan amaliy topshiriqlar, so'ng nazariy topshiriqlar bo'yicha to'plangan

ballar inobatga olinadi. Zarur holda qo'shimcha yozma yoki amaliy topshiriq o'tkazilishi mumkin.

40. G'olib talabalarni tegishli mutaxassisliklar bo'yicha magistraturaga davlat granti asosida imtihonsiz qabul qilish yuzasidan O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 12-avgustdagi PQ-4805-son qarorida belgilangan tartibda tegishli takliflar kiritiladi.

41. Olimpiadada oltin, kumush va bronza medallarini qo'lga kiritgan O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tashkilotlari talabalari hamda ularni tayyorlagan ustozlar O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2026-yil 17-sentabrdagi 499-son qarori bilan tasdiqlangan Nizomda xalqaro olimpiada g'oliblari va ularning ustozlari uchun belgilangan tartib va miqdorlarda rag'batlantiriladi.

42. G'oliblar va ularni tayyorlagan ustozlarni rag'batlantirish Xalqaro hakamlar hay'atining yakuniy bayonnomasi hamda O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirining alohida buyrug'i asosida amalga oshiriladi.

43. 41 va 42-bandlarda nazarda tutilgan rag'batlantirish choralari xorijiy ishtirokchilarga, jamoaviy natijalar bo'yicha taqdim etiladigan kuboklarga hamda maxsus nominatsiyalar g'oliblariga nisbatan tatbiq etilmaydi.

44. G'oliblar Olimpiadaning yopilish marosimida tantanali ravishda taqdirlanadi. Individual g'oliblarga tegishli darajadagi medal va diplom, har bir ishtirokchi va jamoa rahbariga ishtirok sertifikati topshiriladi.

7-bob. Olimpiadani moliyalashtirish

45. Olimpiadani tashkil etish va o'tkazish bilan bog'liq xarajatlar Oliy ta'limni rivojlantirish jamg'armasi, mezbon oliy ta'lim tashkilotining budjetdan tashqari mablag'lari hamda qonunchilikda taqiqlanmagan boshqa manbalar hisobidan moliyalashtiriladi.

46. Olimpiada g'oliblari va ularni tayyorlagan ustozlarga beriladigan bir martalik pul mukofotlari O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2026-yil 17-sentabrdagi 499-son qarorida belgilangan tartibda Oliy ta'limni rivojlantirish jamg'armasi mablag'lari hisobidan moliyalashtiriladi.

47. G'oliblarni tayyorlagan ustozlarga belgilanadigan har oylik ustama haqi 499-son qarorda belgilangan muddat va tartibda tegishli oliy ta'lim tashkilotining budjetdan tashqari mablag'lari hisobidan to'lanadi.

48. Ushbu Nizomning 45-bandida nazarda tutilgan mablag'lar hisobidan xorijiy ishtirokchilar, jamoa rahbarlari, ekspertlar va taklif etilgan xalqaro hakamlarni qabul qilish, mehmonxonalarga joylashtirish, ovqatlantirish, ichki transport hamda boshqa tashkiliy xarajatlar tasdiqlangan sarf-xarajatlar smetasi doirasida qoplanadi.

49. Tasdiqlangan sarf-xarajatlar smetasining umumiy qiymati doirasida, zarurat bo'lganda, xarajat moddalariga o'zgartirish va qayta taqsimlashlar kiritish Tashkiliy qo'mita qarori bilan amalga oshirilishi mumkin.

50. Olimpiadani tashkil etish va o'tkazish uchun jalb qilinadigan qo'shimcha homiylik xayriyalari, beg'araz ko'mak va grant mablag'laridan qonunchilikda belgilangan tartibda foydalaniladi.

8-bob. Tibbiy ta'minot va xavfsizlik

51. Xorijiy ishtirokchilar va delegatsiya a'zolarining amaldagi tibbiy yoki safar sug'urtasi bilan ta'minlanishi ularni yuboruvchi tashkilot zimmasiga yuklanadi. Ushbu talab xorijiy oliy ta'lim tashkilotlariga yuboriladigan rasmiy taklifnomada ko'rsatiladi.

Olimpiada o'tkaziladigan joylarda ishtirokchilar va mehmonlarga birlamchi hamda tez tibbiy yordam ko'rsatilishi mezbon oliy ta'lim tashkiloti va hududiy sog'liqni saqlash muassasalari tomonidan ta'minlanadi.

52. Olimpiadani tashkil etishda sanitariya, mehnat muhofazasi, yong'in va biologik xavfsizlik talablariga rioya etilishi uchun mezbon oliy ta'lim tashkiloti rahbari mas'ul hisoblanadi.

Amaliy sinovlarni xavfsiz va yagona talablar asosida o'tkazish uchun laboratoriya bosqichini o'tkazish bo'yicha yo'riqnoma Ishchi organ va mezbon oliy ta'lim tashkiloti tomonidan ishlab chiqilib, Tashkiliy qo'mita tomonidan tasdiqlanadi.

9-bob. Yakunlovchi qoidalar

53. Olimpiadani o'tkazish jarayonida yuzaga kelgan favqulodda yoki forsmajor holatlarida tegishli qaror Tashkiliy qo'mita tomonidan qabul qilinadi.

54. Ushbu Nizom talablarining buzilishida aybdor shaxslar qonunchilikda belgilangan tartibda javobgar bo'ladi.